

"Mírová modernizace": Nabídka Číny globálnímu Jihu

 zvedavec.news/komentare/2022/10/9374-mirova-modernizace-nabidka-ciny-globalnimu-jihu.htm

Pepe Escobar

22.10.2022 Komentáře Témata: Čína, Globální ekonomika, Geopolitika 1536 slov

Si Ťin-pching právě nabídl globálnímu Jihu jasnou alternativu k desetiletím západního diktátu, válek a hospodářského nátlaku. „Mírová modernizace“ zajistí svrchovanost, ekonomiku a nezávislost států světa, které se potýkají s problémy.

Zpráva o práci prezidenta Si Ťin-pchinga na začátku 20. sjezdu Komunistické strany Číny (KS Číny), který se konal minulou neděli v Pekingu, obsahovala nejen plán rozvoje civilizačního státu, ale i celého globálního Jihu.

Siův projev v délce 1 hodiny a 45 minut byl ve skutečnosti kratší verzí celé pracovní zprávy – viz přiložené PDF – která se mnohem podrobněji věnuje celé řadě sociálně-politických témat.

Jednalo se o vyvrcholení složitého společného úsilí, které trvalo několik měsíců. Když Xi obdržel konečný text, připomínkoval jej, revidoval a upravoval.

Hlavní plán KSC má ve zkratce dva cíle: dokončit „socialistickou modernizaci“ v letech 2020 až 2035 a vybudovat z Číny – prostřednictvím mírové modernizace – moderní socialistickou zemi, která bude „prosperující, silná, demokratická, kulturně vyspělá a harmonická“ až do roku 2049, kdy uplyne sto let od založení Čínské lidové republiky (ČLR).

Ústředním pojmem pracovní zprávy je mírová modernizace – a jak jí dosáhnout. Jak Xi shrnul: „Obsahuje prvky, které jsou společné modernizačním procesům všech zemí, ale vyznačuje se spíše rysy, které jsou jedinečné pro čínský kontext.“

„Mírová modernizace“ je v souladu s konfuciánskou čínskou kulturou a zahrnuje ucelený teoretický systém. Samozřejmě existuje více geoekonomických cest vedoucích k modernizaci – podle národních podmínek té které země. Pro země globálního Jihu jako celek je však skutečně důležité, že čínský příklad zcela rozbíjí západní monopol TINA (“neexistuje žádná alternativa“) na modernizační praxi a teorii.

Nemluvě o tom, že se vymyká ideologické svěřací kazajce, kterou globálnímu Jihu vnutila „zlatá miliarda“ (z níž ta skutečně „zlatá“ dosahuje sotva 10 milionů). Čínské vedení tím říká, že iránský, ugandský nebo bolivijský model jsou stejně platné jako čínský experiment: důležité je sledovat nezávislou cestu k rozvoji.

Jak rozvíjet technickou nezávislost

Nedávná historie ukazuje, jak je každý národ, který se snaží rozvíjet mimo rámec Washingtonského konsensu, terorizován na nesčetných úrovních hybridní války. Takový národ se stává terčem barevných revolucí, změny režimu, nezákonných sankcí, hospodářské blokády, sabotáží NATO nebo přímého bombardování a invaze.

To, co Čína navrhuje, má odezvu v zemích globálního Jihu, protože Peking je největším obchodním partnerem nejméně 140 zemí, které snadno chápou pojmy jako kvalitní hospodářský rozvoj a soběstačnost v oblasti vědy a techniky.

Zpráva zdůraznila kategorický imperativ pro Čínu od nyníška: urychlit technologickou soběstačnost, protože Hegemon se chystá bez jakýchkoli zábran vykolejit čínské technologie, zejména v oblasti výroby polovodičů.

Hegemon sází na ochromení čínské snahy o urychlení technologické nezávislosti v oblasti polovodičů a zařízení na jejich výrobu, což se rovná pekelnému balíčku sankcí.

Čína se tedy bude muset zapojit do národního úsilí o výrobu polovodičů. Tato nutnost bude jádrem toho, co pracovní zpráva popisuje jako novou strategii rozvoje, která je podněcována obrovskou výzvou k dosažení technologické soběstačnosti. Čína se v podstatě zaměří na posílení veřejného sektoru ekonomiky, přičemž státní podniky budou tvořit jádro národního systému rozvoje technologických inovací.

„Malé pevnosti s vysokými zdmi“

Pokud jde o zahraniční politiku, je pracovní zpráva velmi jasná: Čína je proti jakékoli formě unilateralismu, stejně jako proti blokům a exkluzivním skupinám zaměřeným proti konkrétním zemím. Peking tyto bloky, jako je NATO a AUKUS, označuje za „malé pevnosti s vysokými zdmi“.

Tento pohled je obsažen v důrazu, který klade KSČM na další kategorický imperativ: reformu stávajícího systému globálního vládnutí, který je vůči zemím globálního Jihu krajně nespravedlivý. Vždy je nezbytné mít na paměti, že Čína se jako civilizační stát považuje současně za socialistickou zemi a přední rozvojovou zemi světa.

Problémem je opět víra Pekingu v „ochranu mezinárodního systému, jehož jádrem je OSN“. Většina aktérů globálního Jihu ví, jak hegemon vystavuje OSN – a její hlasovací mechanismus – nejrůznějšímu neúprosnému tlaku.

Je poučné věnovat pozornost těm několika málo lidem ze Západu, kteří o Číně vědí jednu nebo dvě věci.

Martin Jacques, donedávna vedoucí pracovník katedry politiky a mezinárodních studií na Cambridgeské univerzitě a autor pravděpodobně nejlepší knihy o rozvoji Číny v angličtině, je ohromen tím, jak se čínská modernizace odehrávala v kontextu, kterému dominoval Západ: „To byla klíčová role ČKS. Musela být plánovaná. Vidíme, jak mimořádně úspěšná byla.“

Z toho vyplývá, že díky prolomení západně orientovaného modelu TINA Peking nashromáždil nástroje, které mu umožňují pomáhat zemím globálního Jihu s jejich vlastními modely.

Jeffrey Sachs, ředitel Centra pro udržitelný rozvoj na Kolumbijské univerzitě, je ještě optimističtější: „Čína se stane lídrem v oblasti inovací. Velmi doufám a počítám s tím, že se Čína stane lídrem inovací v oblasti udržitelnosti.“ To bude kontrastovat s „nefunkčním“ americkým modelem, který se stává protekcionistickým i v oblasti obchodu a investic.

Michail Děljagin, místopředseda výboru ruské Státní dumy pro hospodářskou politiku, uvádí zásadní věc, kterou jistě zaznamenali klíčoví aktéři globálního Jihu: KSC „dokázala kreativně přizpůsobit marxismus 19. století a jeho zkušenosti z 20. století novým požadavkům a realizovat věčné hodnoty novými metodami. To je pro nás velmi důležité a užitečné poučení.“

A to je přidaná hodnota modelu zaměřeného na národní zájmy, a ne na exkluzivistickou politiku globálního kapitálu.

BRI nebo busta

V celé pracovní zprávě je naznačen význam zastřešující koncepce čínské zahraniční politiky: iniciativy Pásmo a cesta (BRI) a jejích obchodních koridorů a koridorů propojení napříč Eurasii a Afrikou.

Bylo na mluvčím čínského ministerstva zahraničí Wang Wenbinovi, aby objasnil, kam BRI směřuje:

„BRI překonává zastaralou mentalitu geopolitických her a vytváří nový model mezinárodní spolupráce. Není to exkluzivní skupina, která vylučuje ostatní účastníky, ale otevřená a inkluzivní platforma spolupráce. Není to jen sólové úsilí Číny, ale symfonie v podání všech zúčastněných zemí.“

BRI je součástí čínské koncepce „otevírání se“. Je také důležité připomenout, že BRI zahájil Si před devíti lety – ve střední Asii (Astana) a poté v jihovýchodní Asii (Jakarta). Peking se poučil ze

svých chyb a po konzultacích s partnery – od Pákistánu, Srí Lanky a Malajsie až po několik afrických zemí – BRI stále doladuje.

Není divu, že do srpna letošního roku dosáhl obchod Číny se zeměmi zapojenými do BRI neuvěřitelných 12 bilionů dolarů a přímé nefinanční investice v těchto zemích přesáhly 140 miliard dolarů.

Wang správně poukazuje na to, že po investicích do infrastruktury v rámci BRI „mají východní Afrika a Kambodža dálnice, Kazachstán suché přístavy pro vývoz, Maledivy mají první příčný most a Laos se z vnitrozemské země stal propojenou zemí“.

I přes vážné problémy, od nulového Covidu přes různé sankce až po rozpad dodavatelských řetězců, počet expresních nákladních vlaků Čína-EU stále roste, železnice Čína-Laos a most Pelješac v Chorvatsku jsou v provozu a práce na vysokorychlostní železnici Jakarta-Bandung a železnici Čína-Thajsko pokračují.

Mackinder na cracku

Na celé mimořádně rozžhavené globální šachovnici dochází k úplnému přehodnocení mezinárodních vztahů.

Čína – a klíčoví euroasijsí hráči v Šanghajské organizaci pro spolupráci (ŠOS), BRICS+ a Euroasijské hospodářské unii (EAEU) pod vedením Ruska – navrhují mírový rozvoj.

Naproti tomu hegemon uvaluje lavinu sankcí – ne náhodou jsou třemi hlavními příjemci euroasijské moci Rusko, Írán a Čína; smrtící zástupné války (Ukrajina); a všechny možné druhy hybridní války, aby zabránil konci své nadvlády, která trvala sotva sedm a půl desetiletí, což je z historického hlediska jen zlomek.

Současná dysfunkce – fyzická, politická, finanční, kognitivní – dosahuje vrcholu. Zatímco se Evropa propadá do propasti devastace a temnoty, kterou si z velké části způsobila sama – neostředověk v bdělém registru -, vnitřně zpustošené impérium se uchyluje k drancování i svých bohatých „spojenců“.

Je to, jako bychom byli svědky scénáře Mackinder-on-crack.

Halford Mackinder byl samozřejmě britský geograf, který vytvořil „teorii Heartlandu“ v geopolitice, jež silně ovlivnila zahraniční politiku USA během studené války: „Kdo vládne východní Evropě, vládne Heartlandu; kdo vládne Heartlandu, vládne ostrovu světa; kdo vládne ostrovu světa, vládne světu.“

Rusko se rozprostírá v 11 časových pásmech a nachází se na něm až třetina světových přírodních zdrojů. Přirozená symbióza mezi Evropou a Ruskem je jakoby samozřejmostí. Oligarchie EU ji však zmařila.

Není divu, že se čínské vedení na tento proces dívá s hrůzou, protože jedním ze základních bodů BRI je usnadnění bezproblémového obchodu mezi Čínou a Evropou. Vzhledem k tomu, že ruský koridor spojení byl zablokován sankcemi, bude Čína upřednostňovat koridory přes západní Asii.

Rusko mezitím dokončuje svůj obrat na východ. Obrovské zdroje Ruska v kombinaci s výrobními schopnostmi Číny a celé východní Asie vytvářejí sféru obchodu a konektivity, která přesahuje i rámec BRI. To je jádrem ruské koncepce Velkého euroasijského partnerství.

V dalším z nepředvídatelných zvrátů dějin měl Mackinder před sto lety možná pravdu v tom, že ti, kdo ovládají Heartland/světový ostrov, ovládají svět. Nevypadá to, že ovládajícím bude Hegemon, a už vůbec ne jeho evropští vazalové/otroci.

Když Číňané říkají, že jsou proti blokům, Euroasie a Západ jsou fakticky dva bloky. Ačkoli formálně spolu ještě neválčí, ve skutečnosti jsou již po kolena na území hybridní války.

Rusko a Írán jsou v první linii – vojensky i z hlediska absorbování neustálého tlaku. Ostatní důležití hráči globálního Jihu se v tichosti snaží buď zůstat nenápadní, nebo ještě tišeji pomáhají Číně a ostatním, aby multipolární svět ekonomicky zvítězil.

Vzhledem k tomu, že Čína navrhuje mírovou modernizaci, je skryté poselství pracovní zprávy ještě výraznější. Globální Jih stojí před vážnou volbou: buď si vybrat suverenitu – ztělesněnou v multipolárním světě, který se mírově modernizuje -, nebo naprosté vazalství.

‘Peaceful modernization’: China’s offering to the Global South vyšel 20.10.2022 na thesaker.is. Překlad v ceně 683 Kč Zvědavec.

Známka 1.2 (hodnotilo 74)

Oznámkuje kvalitu článku jako ve škole
(1-výborný, 5-hrozný)

1 2 3 4 5

Diskuze

12 příspěvků

(12 nových)

odeslat jako odkaz

odeslat text článku

vytisknout

uložit jako PDF